

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1983
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and
holidays by the Ukrainian National Association, Inc.
at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section
1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Міжнародний Суд Справедливості

Американський уряд, звертаючись до Міжнародного Суду Справедливості в Газі у справі 50-ох американських „закладників“ в Теграні, був свідомий, що та установка не дасть волі ув'язненим членам американської амбасаді. Заскаржуючи до Міжнародного Суду Іран за зламання підписаних ним міжнародних договорів про екстериторіальність кожної амбасаді в будь-якій чужій країні та про недоторканість дипломатичного корпусу, американський уряд хотів заманіфестувати, що він хоче вичерпати всі існуючі мирні дегальні засоби у стараннях звільнити „закладників“. Йшлося теж про те, щоб отримати від того найвищого у світі судового чинника — бо Міжнародний Суд так і називаний популярно „Світовим Судом“ — ще одно визнання, що ув'язнення цілого персоналу амбасад в Теграні — це акт протизаконний, небувалий в новітній історії міжнародних взаємин, який так само нагадує середньовіччя, як його нагадує цілий режим релігійного фанатизму Хомейні.

Міжнародний Суд із своїм постійним осідком в Газі у Голландії — це установа, покликана до життя разом із Об'єднаними Націями з метою розглядати і вирішувати суперечки, конфлікти, між членами Об'єднаних Націй. Складається Міжнародний Суд із 15-ти юристів, делегованих туди членами державами Об'єднаних Націй. Теперішній склад Міжнародного Трибуналу складається з юристів — по одному — з Британії, Франції, Америки, СРСР, Китаю, Німеччини, Польщі, Аргентини, Індії, Єгипту, Західної Німеччини, Італії, Японії, Сирії, Бразилії і Сенегалу. Іран збокував розправу перед Міжнародним Судом, як збокував був обидва засідання Ради Безпеки Об'єднаних Націй, де односторонньо наказано Іранові „негайно“ звільнити „закладників“. Хомейні і його прислушники не визнають міжнародного права і взагалі не визнають ніяких законів крім тих, що їх самі проголошують і що їх кожної хвилини можуть ламати. Це одна з примітних рис кожної явної і крихкої диктатури кожного великого чи малого диктатора. У СРСР, як і в Україні, „найдемократичніша“ конституція і поруч із нею існує партійно-політична диктатура, яка щоденно на кожному кроці ламає власну конституцію, а за відлік до неї карас, як за злочин державної зради. Але привабливість цієї несправедливості представника Ірану не перешкоджувала членам Міжнародного Суду розглядати американський скаргу з погляду власне міжнародного права. Коли делегований на ту міжнародну судову розправу генеральний прокуратор ЗСА Бенджамін Свіллетті цитував тексти порушень Іраном міжнародних договорів, то в депеші іранського міністра закордонних справ заперечувалося взагалі право Міжнародного Суду розглядати справу „закладників“, яка, мовляв, є „другорядною“, бо залежно від „інших ширших справ і ділянок порушення Америки правних норм в Ірані“.

Міжнародний Суд в Газі не має свого війська і не має ніяких засобів переводити в діло свої рішення — це менше, як це можуть вчинити Об'єднані Нації, які можуть накладати санкції проти будь-якої держави, яка не хоче поновитися постановам Ради безпеки чи Генеральної Асамблеї. Всім у світі відомо, що Міжнародний Суд по суті безсилний і може давати тільки моральну підтримку покривдженим державам, так само, як усім у світі відомо, що й Об'єднані Нації не є чинником мира і ладу у світі, бо Советський Союз, підлеглі йому сателітські країни та здебільша слухняні країни із „третього світу“ не сприяють мирові, а сприяють безперервному заколоту. Коли ЗСА із фірмою від Об'єднаних Націй збройно спротивилися найдовшій комуністичній Північній Кореї на Південну, то зуміли зробити це тільки тому, що в тому часі СССР бокотував засідання Ради Безпеки ООН і мова була використати його несприятельство для переведення відповідного рішення. Тепер СССР веде подвійну гру: на Раді Безпеки ООН голосував за висок про звільнення закладників в Теграні, але водночас у московській „Правді“ солідаризується з Хомейні та своїми радіопередачами в іранській мові нацьковує іранців проти Америки.

Американський уряд осягнув свою ціль — ізолювати морально режим Хомейні у цій міжнародній думці. Хоча етичні аргументи і принципи міжнародної моралі не промовляють до переконання диктаторів, то американський уряд правильно робить, маніфестуючи перед цілим світом, що він хоче тільки справедливості. Американське суспільство у великій більшості схвалює цю тактику уряду. Коли лунатик Хомейні каже, що він „примусить Америку впасти на коліна“, то цим доказує тільки, що він неспритомий.

Ярослав Курдидик

МОСКВА ПІДГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО ХЕМІЧНОЇ ВІЙНИ

У своєму творі „Хто охороняє заплідня“ („Гу і гардин де рір“) О. Б. Сіболд висунув незвичайно важливу справу про те, як Москва підготувалася до хемічної війни? А в „Діфенс енд Фортін Аффер Дайджест“ не раз зустрічаються дуже критичні зауваження, що советське постійне озброєння не „звужується“ до самої тільки нуклеарної зброї, як це ми наглядно бачимо із договором СALT-II, де питання конвенційної зброї, сходять, начебто на другий план.

Після ізраїльсько-арабської війни на Близькому Сході у 1973 році, американська військова розвідка розпочала основну перевірку, головним чином важкої механічної зброї, яка потрапила в ізраїльські руки. З великим здивуванням, американські та ізраїльські військові знайшли заприїмчиві невідомі призначення та модернізовані для бойового нападу хемічного зброю. Фільтраційна система у советських найновіших танках і важких панцерних транспортних автомобілях для перевозу піхоти збудована таким способом, що може охоронити советську залозу в першу чергу перед советським нервовим газом — „Саманом“, який західні фахівці вважають за один із „найпопулярніших газів“ у советському хемічному арсеналі.

Американські спеціалісти від хемічної зброї, які згодом також користувалися окремим „інструкційним советським поясненням“, ствердили, що фільтраційна система мало на меті охоронити советську залозу у випадку, коли б Москва запланувала переставити першою напад, хемічного зброю, на ворога.

При цьому виявляється, що прихрипчий факт, що, маючи в руках такі промовисті і переконливі докази, американська армія продовжує й далі „проріджувати свій Хемічний корпус“. Тепер залишилося ледь 3,500 старшин і воєнків, що пов'язані безпосередньо із хемічними бойовими завданнями, включаючи сюди в однаковій мірі напад, як теж і оборону. У протилежність до цього американського бойового хемічного з'єднання, советські зорганізували для цієї самої цілі „окремий хемічний армію“ 80 100,000 спеціальних вишколених старшин і воєнків.

Військова розвідка союзників НАТО стверджує, що під сучасну пору у Східній Європі (в понад 50 різних місцях) ці советські бойові хемічні з'єднання перевозять дуже інтенсивно випробовування хемічної зброї. Вони випробовують адені вночі і при різній погоді. Найновіші танки і панцерні транспортники для військової винищення „хемічною викривальною системою“. Ця система не тільки аляр-

(Закінчення на стор. 3)

Максим Капистий

МІЙ ОСТАННІЙ БІЙ ПІД ЧАС ЗИМОВОГО ПОХОДУ

Минає 59 років, як відбувся останній бій Зимового походу. Про Зимовий Похід маємо вже літературу, маємо поезію і спогади поодиноких учасників, зокрема книжку про Зимовий Похід пол. О. Доценка.

Я почуваюся до обов'язку подати свій спогад, що його варто було написати ще в 1921-1922 роках, бо тепер уже тяжко пригадати той бій в подробицях.

У Зимовому Поході брав активну участь у багатьох інших менших бойових сутичках, але хочу згадати про найбільший бій на Херсонщині, у Вознесенську, і бої в Атаніві й околицях. Після Атанів перейшли ми аж на Поділля в околиці Джугарівки і Мясківки. Це було з 3-го на 4-го травня 1920 року. В той час большевики мусили відступити перед натиском польської армії і ми вже мали відомості, що большевики 14 армія розбита і знаходиться у відступі. Штаб Командарма ген. Омелянович-Павленка повідомив, що мусимо бути готові прийняти бій з большевиками. Вже вранці 4-го травня зауважили наші розвідники, що большевики відступали не тільки битими шляхами, але й польовими дорогами. Наш командир, сотник Ашенів, послав нас переловити відступаючий обоз, але ми не змогли його дігнати, і на приказ командира мусили відступити в район нашої сотні. Командир Ашенів наказав, щоб ми відпочивали, бо перед нами — великий бій.

Требав підкреслити, що день перед бєм був такий прекрасний і сонячний, що не може його забути, тим більше, що це був останній день, коли я був в повному здоров'ї і силі. Ген. Омелянович-Павленко наказав генералові Ю. Тютюнникові, щоб він перейняв провід над бєм, а сам залишився в штабі, бо був цілком виснажений, не відпочивши ні на мить впродовж двох діб.

Сподіючись кожної хвилини наступу большевиків, ми розпалали в лаву. Перед нами появилися ген. Тютюнник і повідомив нас, що він перейняв провід. Козаки і старшини люблять ген. Тютюнника і тому привітали його окликами „Слава!“.

Після чудового дня, вечором зірвалася сильна буря. Дуже сильний вітер дув немилосердно нам в очі і цим помагав большевикам, які почали наступати. По довший гарматний стріляний розпочали обстрілювати нас з кулеметів і рушниць. Під ген. Ю. Тютюнником, який керував бєм, забили коні і тоді ми відчували це як недобрый знак.

Большевики наближалися до нас. Вітер обернувся в хуртовину так, що большевики ми зовсім не могли бачити, хоч і долітали до нас їхні голоси і ми до них

Автоматично стріляли наосліп. У лаві почулися донесення, що з лівого крила наступають большевики, щоб нас оточити. Командир зорієнтувавшись, що большевицькі сили значно більші за наші, наказав нам відступити. Зближалася ніч, ми відступали, а за нами наступала большевицька лава. Большевики наближалися близько до нас так близько, що ми вже виразно чули їхні голоси і до нас долітали їхні оклики: „Гей Тютюнов, ви не відірайте і не бійтеся, ми вас рубати не будемо“. Але ми знали добри, що вони нас не помилують і збирали всі сили, щоб не покласти в їхні руки. В тім моменті я відчув, що діваста стріляти у груди. Зупиняється — це безглузда смерть, і тому я з найбільшим зусиллям поспішав як міг, щоб не покласти в їхні руки. Біля мене відступав мій земляк Павло Котович, який клинував на нього, передаючи йому свою рушницю і просив, щоб він відійшов далі, не даючи большевикам можливості бачити мене. Дуже обесилений, я держав револьвер готовий кожної хвилини покінути з життям, щоб не покласти большевикам у руки. Всі старшини постановили, що ніхто не сміє піддатися живим у руки большевикам. Мої сили кожної хвилини меншали і хоч я просив, щоб Котович мене залишив, він залишався біля мене і підтримував мене. Тоді від Котовича я довідався, що наш командир сот. Ашенів і стрілець Задорожний з Атанівської сотні були убиті.

На шість годин темна-темна ніч і ми під її покровом могли вже спокійніше відступати на нашу позицію. Тут зустрів нас пол. Галкін (пізніше генерал), тодішній командир бригади окликом: „О, сотник Капистий же живий!“.

Побачивши, що я ранений, велів перев'язати мою рану сорочкою, бо ніяких інших медикаментів і санітарних засобів у нас не було, а Павло Котович десь роздобув якесь рідко й подушки і так примістив мене на возі, бо йти у мене вже не було сил. Десь коло півночі, Котович приніс звідкись води, якою я загасив троху спрагу, а згодом втрапив притомність.

Коли я прийшов до себе, зорієнтувався, що настала друга безбесіда, бо був аларм. Большевицька кіннота наступала. Почався сильний рух і наші фірмани-селяни зі страху почали втікати куди хто міг. Селянин, на возі якого я лежав, старався викинути мене з воза. Інстинкт самозбереження додав мені сили. З надлюдським зусиллям я підвівся, взяв у руки рушницю

Лука Луді

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

МИКОЛИ П. НОВАКА
На сторожі України. Власні спогади, історичні матеріали, документи, листування, архів. Лос Анджелес, 1979, ст. 604.

Перед нами книжка журнальної величини, з твердою обкладинкою із золотим друком на зеленому тлі. Вона має 604 сторінки і багато світлин. Ці світлинні — це цінний додаток до текстів, їх не легко тепер знайти, хоч вони мають історичне значення. Поділяємо автора цієї цінної книги, бо він довгі роки збирав цей цінний ілюстраційний матеріал, який аж тепер зійшов його використати в цій монументальній праці. Ось на 204-й сторінці бачимо фото професора Дмитра Дорошенка, а в сусідстві змешана цілосторінкова світлина картини з генералом Мирославом Тарнавським і його штабом в поході на Київ 1919 року. Згадаємо про багаторазові світлини, щоб читач знав, що цю книгу можна годинами оглядати, бо с на що дивитися, а читання можна відкласти на пізніше. В кожній світлинці бачимо відомі або і славні особи, давніших, вже історичних і теперішніх, із різних організацій і партій, бо автор „На сторожі України“ об'єктивно пише про всіх тих, які обороняли Україну колись або роблять це тепер.

В книжці з вісім розділів. В першому розділі (5-112) маємо понад 40 уступів, в яких подана „історія українського життя“ на різних землях і в Америці, в ЗСА та Канаді. Другий розділ (113-187) називається „На службі українського мистецтва“ — це про драму, пісню, танок і фільм. Тут знаходиться читач дуже цікаві інформації про вищегадані діячі мистецтва. Ці вісті, прикрашені численними ілюстраціями, мають бути легким докором для українців на американській землі, які після успіхів Блавацького і Гріняка, не можуть виказати більшими успіхами своєї театральної діяльності, занебачуючи зовсім наш фільм.

В третьому розділі (188-248) читаємо про „визначні постаті української правди — про документи часу“. Тут згадаємо деяких осіб (Петлюра, Грушевський, гетьман Скоропадський, Коновалець, Мельник, Кошиць, Самчук, ген. Шандрук).

Четвертий розділ (250-341) обіймає „Каліфорнійський період діяльності М. Новака“ та він тісно пов'язаний з українським життям в Америці й Європі, а в п'ятому розділі (342-439) показаний український Лос Анджелес в роках 1943 - 1979.

Цілий шостий розділ присвячений „українським фільмовим акторам і українському театральному життю

Вона найкраще декламує
свої твори своїх і чужих
поетів...

В тринадцять літ її
звуть на арену
у Голлівуд... Серце в лети

Та батьки не рішилися з
Ню Йорку їхати до Каліфорнії, і вона, „підрісши, одружилася з Миколою.

По шлюбні кинулись у вир
життя
із Україною святою в ду-
шах.

Йї віддали сили всі й чут-
тя...

Ім корилися і води й су-
ша!

Ця книжка українською мовою є вдвоє більша від подібної праці по-англійськи, що вийшла в 1978 році і про неї ми писали в „Свободі“ 18 травня 1979 р.

Як працював М. Новак — про це він сам оповідає в статті „Толочники Народного Дому УКО“. М. Новак

(Закінчення на стор. 3)

Іван Р. Костюк

ЧОТИРНАДЦЯТЬ ДНІВ В РИМІ

(Спроба репортажу з паломництва до Риму)

(6)

З черги, на запрошення майстра церемонії, промовляли: проф. Петро Зелений — від УПСО, о. д-р Микола Комар від Світового Т-ва Українських Священиків ім. св. Андрея, прем'єр Ярослав Стецько — від ОУН (р), п-і Анна Баран — від СФУЖО, д-р Романа Навроцька — від Т-ва св. Софії, ред. Ілля Дмитрів — від Союзу Українців Британії й Центрального Патріархального Комітету в Англії, д-р Микола Ценко — від ЗУАДК-у і ред. Василь Пасічник — від українських політичних в'язнів. Численну кількість надісланих привітань, які надійшли на адресу Блаженнішого, Владик і установ, д-р Рудницький передав на руки Блаженнішого, згадуючи лише частину з них.

У мистецькій частині бенкету Христина Липецька при аккомпаніменті Надії Савин відповідала всім пісн. Під кінець бенкету погашено всі світила і на залу уніформовані кельнери увезли на „колясці“ великих розмірів ювілейний торт з написом „40“. Походом кельнерів, які несли в руках „мечі“ з запаленими смолоскипами, керував менеджер готелю, що затримавшись перед почесним столом, склав італійською мовою своїй від всього готелевого персоналу гратуляції Блаженнішому. І знову гриміхав відомою по залі понеслись оклики „Слава Патріарху“ та могутню „Многає Літа“.

Заключним словом д-ра Л. Рудницького й Словом Подякою Блаженнішому Патріарху Йосифа закінчено програму бенкету. Для повнішої інформації подаю зміст подяки: „Світла Громадо! Пресвященні Владико, Всесвітні Отці, Преподобні Сестри, Святочна Громадо! Цим бенкетом закінчуємо щасливо згаду наших великих ювілей і ними приготувалось до щасливого ювілею

тисячоліття нашого охрещення. Дай, Боже, нам всім його діждати. Дякую Вам всім за щирі слова, за участь і все, що Ви тут зробили, щоб українське ім'я й українська правда були відомі в Римі, в світі і до краю землі. Спасибі Вам!

І цей бенкет є теж торжественною точкою наших святкування. Ви могли тут висловити Ваші побажання, Ваші думки; Ви могли говорити своїм серцем. Висновком Ваших слів і почувань є одне: Наша Церква завдяки трудом Патріарха і Вашим, завдяки терпінню цієї Церкви в Україні, без уваги на насильне включення її у московську патріархію, існує вже як Патріарша Церква! Статус Патріаршої Церкви є єдиною можливістю відродити християнське життя в Україні, відсапувати себе раз за раз від відмосковської патріархії й усунути трагічну у наслідках Переяславську угоду. Патріарший статус стане забором перед зазіханням московської патріархії і перед включенням нашої Церкви в латинську. Цей патріарший статус, пам'ятайте, не вирає, бо не йдеться про мою особу. Він існує, ми його здобули і з ним ціль відважно у дальшу майбутність з Богом благословенням. Бог з нами!

Дяка хай буде милосердному Господеві за всі благодаті в минулому і хай ця наша надприродна владність буде запорукою Божого благословення для майбутнього! Благословенний Ти, Христе Боже Наш, що дав їд і всяке благо у свій час. Наповни нас теж Духом Твоїм Святим і перебувай з нами по всі дні нашого життя. Аминь“.

„Молитвою за Патріарха“ та „Боже Великий Єдиний“ закінчено бенкет у 10:30 вечора. Серед негварюючих олеків і-уристичних вимовлень „Слава Патріарху“, Блаженніший зі своїм почотом і деякими Владиками від'їхав до своєї обителі при Соборі св. Софії. Інші Владики, священики, монахи, монахині та миряни, серед постійного дощу, роз'їздилися автобусом, таксівами й приватними автоматами з побожними настроями та в почутті добре сповненого обов'язку супроти нашої Церкви, її Глави, Владик та Божого людю.

9. Пресова конференція

На завершення усіх римських святкувань, уже поза програмою, відбулася в середу, 26-го вересня, у приміщен-

нях Обителі і церкви св. Сергія й Вахха, пресова конференція. Її скликав „Комітет ад гок“ за підписом д-ра Романа Осиначука (Ню Йорк) і д-ра Володимира Косика (Париж). На запрошеннях, що їх англійською мовою надруковано на ротаторі, було подано: „Пресова Конференція. Ви є ввічливо запрошені на пресову конференцію, яка відбується в середу, 26-го вересня 1979 року, у приміщенні Патріархаль Менор, Піяцца Мадонна ді Монті 3, телефон: 485-778. Тема: Найновіші події в Українській Католицькій Церкві. Чер-Персон: Ева Піддубчинин, Спонзор: „Ад гок Комітти оф Репрезентатив оф Ворлдвайд Юкренін Реліжншн, Кальчураль, Профешенал, Політікал енд Сошел Організацієнс“.

Конференція почалася з деяким запізненням і тривала дві години. На ній були заступлені пресові агентства в Римі: Агенсія дель Італія, Агенсія Націонале Католика, Агенсія Кастельно, Агенсія Франс Пресс, Ассошіейтед Пресс, Іст Європін та два римські часописи: „Коррєр ді Рома“ й „Іль Темпо“. Українську пресу заступали: „Наша мета“ (Торонто) — о. д-р Микола Комар, „Вільна думка“ та „Церква і життя“ (Австралія) — Зоя Когут, „Шлях перемоги“, „АБН-Корреспондент“ і „Юкренієн Рев'ю“ (Мюнхен) — мгр Слава Стецько, „Українське слово“ (Париж) — Роман Крупка і „Наш голос“ (Трентон, Н. Дж.) — Юкю. Конференцію підготували: д-р Марія Клячко, мгр Ева Піддубчинин і мгр Слава Стецько, призначний допоміж д-ра Романа Осиначука, д-р Дарій й д-ра Ярослава Миндюків та їхньої працюючої дочки Христини. Крім вишегаданих осіб у конференції взяли участь: о. Володимир Андрушків (ЗСА), о. Іван Шевців (Австралія), о. д-р Степан Гарванко (Рим), д-р Романа Навроцька (Філадельфія), д-р Євгенія Могильницька (Лондон), п. Емілія Проциньська (Вашингтон), прем'єр Ярослав Стецько (Мюнхен), д-р Богдан Ганушевський (ЗСА), ред. Василь Пасічник (Ню Йорк), проф. І. Завицький (ЗСА) та інші. Разом було 35 осіб.

Конференцією проходила, подаючи коротку інформацію та відповідаючи на запити — мгр Ева Піддубчинин. Перекладачами були: д-р Володимир Косик і о. д-р Микола Комар. Темою інформаційної доповіді мгр Еви Піддубчинин були: ювілейні святкування в Римі, найменування нового митрополіта УКЦеркви у Філадельфії,

відношення Папи Івана Павла II до Патріарха Йосифа I, постійні перешкоди для Помісної УКЦеркви з боку Конгрегації Східних Церков, протестантина акція мирян у Ватикані й на площі св. Петра, телеграми до Папи від УПСО, УВФ-ОУН і від мирян Помісної УКЦеркви тощо. Заключне слово сказав і за співучасті в конференції усім подякував д-р Роман Осиначука.

Конференція була добре підготована й мала деякі успіхи. В римських часописах „Іль Темпо“ і „Коррєр ді Рома“ появились короткі, прихильні згадки про Україну, Помісну УКЦеркву та про ювілейні дні. За її солідну підтримку слід подякувати вишегаданим паням і панам. Не було б її, не було б і згадки про всі ювілейні відзначення!

10. Аудієнція у Папи і демонстрація

Та не такі були настрої й події в „серці українського Риму“ в Обителі при Піяцца Мадонна ді Монті... Впродовж цих ювілейних днів сходили кожного дня сходились паломники, які були розтабовані по всьому Римі: в готелях, обителях та по приватних квартирах. Тут діяла „головна квартира“ світських людей, що всяко сприймали та різно реагували на всі подробиці поодиноких відзначень, подій, чуток та найрізномірніших „татарських вісток“. Тут проводились розмови, велісь гарячі дискусії, відбувалися наради, засідання, кувалися найрізномірніші пляни, сквалювались різні рішення. Телефони і вдень і вночі були зайняті... Несміливе багаття, що жевріло впродовж цілого тижня — розгорнулось у велике полум'я, яке вже не можна було самими дискусіями погасити. Рішення було коротке: демонструвати!

Нагода до цього сама знайшлася. За ініціативою п. Романа Крупки, патріархального активіста з Ню Йорку, в середу, 26-го вересня, на 3-тє годину по полудні була замовлена аудієнція у Ватикані, у Папи. Дарма що частина паломників вже виїхала з Риму, інші, що ще залишилися, а з ними й наша група, серед якої були й такі що до всяких демонстрацій ставилися з застереженням, на аудієнцію з'явилось чимало осіб.

(Продовження буде)

Ювілейний Бенкет з нагоди 30-річчя Осередку СУМ-А в Нью Йорку

У суботу, 15-го грудня ц. р., у Нью Йорку, в аудиторії школи св. Юра при 6-й вул. відбудеться Ювілейний Бенкет з відповідною діловою і мистецькою програмою, для відзначення 30-річчя Осередку Спілки Української Молоді в Нью Йорку. Осередок був одним із перших українських молодіжних організацій східних степів ЗСА.

Для відбуття Ювілейних Святувань покликано Комітет, що його очолює суспільно-громадський і суміський діяч Григорій Себрий, а до Комітету входять ряд старших і молодших членів СУМ-А.

Ювілейне слово під час Бенкету виголосить голова Центральної Управи СУМ, мгр Е. Гановський про історію та розвиток Осередку скаже ред. Б. Гаргай, а керівником Бенкету буде голова Крайової Управи СУМ-А — інж. Н. Шмигель.

У мистецькій програмі бенкету виступлять такі виконавці і мистецькі гурти при Осередку, як: тріо „Жайворонки“, сольові, суміські бандуристи та фортепіанове солю. Рівнож під час бенкету виступить відомий гумористка п-ї Язичинська (Климовська).

У діловій частині бенкету, крім відкриття та привіттів від організації, відбудеться вручення грамот для визначних членів Осередку, які протягом 30 років працювали для його скріплення і розвитку.

Ювілейний комітет поробив усі старання, щоб ця імпреза вийшла величаво і була гідним відзначенням цієї молодіжної організації з нагоди її 30-річчя, бо ж в неї є ім'я великого сина України, генерала УПА — Тараса Чупринки.

А. Л.-к.

С. І. Н. КАРАВАНСЬКІ...

(Закінчення зі стор. 1)

Зворушлива сцена привітання Караванських на летовищі у Лондоні, Англія, 4-го грудня 1979 року.

(Фота: Ореста Арт Ко. для УІС „Смолоскип“)

з дружиною Зінаїдою, п-ї Раїса Мороз, Віктор Боровський на інші.

Увечері того дня в Крайовій Пресовій Будівлі відбулася зустріч-вечеря, в якій взяли участь біля 70 осіб. Зустріч організувало УІВ УККА.

Майстром церемонії був д-р Іван Фліс. Д-р О. Білик, президент ЗУАДК-у, передав Караванським чек на

1.000 доларів з фонду допомоги політ'язням, щоб вони могли розпочати нове життя на Заході.

Ніна і Святослав Караванські в кінці зустрічі подякували всім присутнім і щирої української громаді за всі старання в справі їх звільнення і за підтримку правозахисного руху в Україні. Молитви під час зустрічі передали оо. Йосиф Дени-

шук і Стефан Шавель, ЧНІ.

Як вже інформовано в п'ятницю, 14-го грудня, Караванські планували взяти участь в пресовій конференції в Сенаті ЗСА, що її влаштовують в рамках відзначення „Дня прав людини“ сенатори Роджер Дженсен з Айови і Дейвід Борен з Оклахоми та конгресмени Джек Кемп з Нью Йорку і Дежимс Говард з Нью Джер-

МІЙ ОСТАННІЙ БІЙ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

що, що лежала біля мене на возі, та загрозив селянинові, що коли він не поверне на дорогу, то застрелю. І тільки під такою загрозою привели селянина прилучитися до нашого обозу. Десь аж під ранок більшовики припинили навалний наступ і ми могли вже спокійніше відступати. Також Котович відшукав мене і вже безпереривно, на протязі чотирьох днів, мною опікувався, аж поки ми доїхали до міста Ямполь, а відтак до міста Могилів. Там уже примістили мене у тамашньому шпиталі, де я залишився до 4-го червня.

У шпиталі лікар, здається жид, надзвичайно гуманно мною заопікувався і просто не міг зрозуміти, як я у таких обставинах, без лікарської перев'язки та при великій втраті крові, міг пережити чотири доби. Хоча минуло вже 59 років від тих подій, все ж не можу спокійно про ці речі оповідати і згадувати того лікаря, що мені життя врятував.

Під час лікування я поволі набирив сили, хоч у шпиталі у той час харчування було дуже погане. Хліб був такий гнилий і недолічений, що ми з нього робили „коніки“ і коли приїхав відвідати ген. О. Павленко, ми ці „коніки“ зїбрали і йому показали. Але він не міг нічого зробити, бо то була вже цивільна влада, до

якої він не мав права втручатися, але просив, щоб адміністрація шпиталю дбала про здоров'я його вояків. Дуже нас вразувало, що наш командир і тут у шпиталі не забув про нас, відвідав і заопікувався нами.

Мій земляк Котович, знаючи наше положення у шпиталі, роздобував, де міг, харчі від наших селян і привозив нам до шпиталю масло, яйця, ковбасу та інші, цим піддержував наші сили.

Як я вже трохи піддужав, то старався пізнати місто і життя в ньому. Хоч це було мале повітє містечко, але зїбрали там багато наших старшин і різних урядовців, які тут не відчували, що діялося на фронті.

Коли ми, ранені, дісталися до шпиталю, то я не витримав до кінця імпрези і вийшов обурений такою „розвагою“, яка відбувалася під час війни.

Повернувшись на фронт ще не зовсім викуваний і не маючи ще сили йти на першу лінію, я прилучився до обозу і тут поволі видужав.

Спомин цей присвячую погнібленим у тому бою командирів сот. Ашеніу, і доброму другові, пор. Павлові Котовичу, якому завдячую своє життя та який помер на еміграції в Мюнхені.

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

(Закінчення зі ст. 2-ої)

не жалувал грошей на народні цілі. Він за власні гроші (\$20,000) видав був вищезгадану книжку по-англійськи, а ця книжка коштує його \$30,000.

В кінцевому восьмому розділі (567-598) поданий „родинний архів, світлина і листування“. На сторінках 603-604 вміщений показник імен, який недовгий, бо подає тільки прізвища тих, які є авторами текстів у книжці, а не всіх тих осіб, що згадані в цій праці, або що є в ній їхні світлина.

Радимо читати цю працю, яка є ілюстрованою історією українців в Америці і Канаді в двадцятостолітті, поданою в малих текстах, але сильно прикрашених світлинами. Вона доведена до найновішого

часу „Словом“ і світлина Валентина Мороза.

На 370-ій сторінці бачимо світлина з підписом „Микола Новак вітає нового головного передсідника УН-Союзу д-ра Івана Фліса“. Це не дивина, бо це була важніша подія в нашому житті, але нас дуже здивувало, що на 296-ій сторінці ми побачили власну світлина, хоч автор цих рядків ніколи не плався до слави, та М. Новак використав те, що „Свобода“ повідомляла 18 жовтня 1978 року про мою „важку недугу“. Це згадуємо тому, щоб показати, що автор „На сторожі України“ довів свою працю до найновішого часу. Книжка коштує 30 доларів, адреса: Mr. Mykola Novak 1818 Effie St. Los Angeles, Calif. 90026.

МОСКВА ПІДГОТОВЛЯЄТЬСЯ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

самих джерел виявляється, що совети мають між 500-700 тонн хемічної та біологічної зброї, яка, коли її враховувати, що вона може діяти у неспівмірно велетенській засяжності, готова спричинити таке саме прилизне знищення, як і нуклеарна зброя.

З історії знаємо, що однією обороною проти кожного типу зброї, а в тому числі і хемічної, яка може нам загрожувати, це належне розбудування і виготовлення такої самої зброї, але із абсолютною перевагою над зброєю ворога, якою він нам загрожує.

І на закінчення варто навести голоси компетентних західних військових експертів, а саме про те, чи Москва наважиться вжити взагалі хемічну зброю?

Перша і логічна відповідь, кажуть вищезгадані експерти, що вони можуть

вжити. Бо коли совети виготовили і мають того роду зброю із домінують перевагою над Заходом, то із простим розрахунком, що би цю зброю використати.

І зрозуміла відповідь, що у висліді такої есентуальної хемічної загрози Заходу, а, очевидно, також і ЗСА не залишається ніякого іншого виходу, як мати таку саму приблизно кількість „відплатної хемічної зброї“, як теж перестерегти Москву, як це зробили були західні союзники під час останньої війни з нацистською Німеччиною, що, мовляв, за вживання хемічної зброї на фронті, ми переведемо „хемічне бомбардування цілого вашого материка“.

Ми впевнені в тому, що цю пересторогу „модерна джінгісханська імперія“ напевно зрозуміє.

Громада в Асторії...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

тант Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій п. Микола Хоманчук, голова Відділу ОЖ ОЧСУ п-ї Марія Нестерчук, голова ОСУМ-А в Нью Йорку Корнелі Василік, колишня учителька і виховниця в Осередку проф. П. Андрієнко-Данчук та інші. Керівник бенкету представив також численних представників від громадських, молодіжних, братських та інших організацій.

У мистецькій частині бенкету виступали: молодеча Капеля бандуристів при ОСУМ-А під диригентурою Володимира Лехицького, яка входить в склад Школи Кобзарського Мистецтва; пані Надія Подолька, учениця Школи Мистецького Слова пані Лідії Крушельницької з віршем „Український націоналіст“ Дан Мура; суміші — Михайло Галатин, Ігор Дусанівський, Ольга Загнійна і Сте-

фанія Доляк з віршем „Символ“ Степана Андрушківа; брати бандуристи Володимир і Іван Лехицькі з двома піснями і співачка-солістка сопрано Лариса Магун-Гурин у супроводі бандур з піснями: „Гей на горі“ і „Зажурились галичанки“.

На закінчення бенкету голова Осередку І. Вітох відчитав листа-привітання від колишньої голови Осередку п-ї Мирослави Левенюк-Стахів, яка тепер проживає у Детройті, подякував усім за численну участь і закликав громаду до посиленої активності на усіх відтинках життя та до підтримки Патріярха Йосифа і його заходів завершити УПКЦеркву Патріярхатом. Імпреза для відзначення 15-річчя Осередку СУМ-А і перша зустріч громади в Асторії з Валентином Морозом, яку треба вважати дуже успішною, закінчилась загальним відспіванням пісні „Не пора“.

Д-р ЕВГЕН СЛІВОВСЬКИЙ

спеціаліст внутрішніх недуг, повідомляє про свою нову канцелярію в Менгетені, Нью Йорк, при 410 East 20th Street Apt. M-G За домовленням тел. (212) 473-2030

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСоюзу!

Ніна Караванська читас уривки з останнього документу Української Гельсінської групи під час зустрічі з українською громадою в Лондоні, Англія. Справа сидить Святослав Караванський.

Під час перебування в Лондоні Святослав і Ніна Караванські, 8-го грудня 1979 р. взяли участь в демонстрації в обороні українських політ'язнів біля посольства СССР.

У МОСКВІ РОЗІГНАЛИ...

(Закінчення зі стор. 1)

вкинули до поліційних автомобілів і вивезли у невідомому напрямі. Деяких дисидентів зараз звільнили, але декількох суд обвинувачує в „антисовєтській пропаганді“. Дружина члена Гельсінської групи Віктора Нєкіпєлова заявила західним кореспондентам, що її чоловікові, якого КГБ заарештувало у підмосковському селі Камешково, закидають „антисовєтську пропаганду“ і погрожують судом.

Д-р Валентин Турчин, колишній член московського Відділу Міжнародної Амнестиї, який тепер перебуває на Заході, заявив у пов'язанні з цією акцією совєтського КГБ, що взагалі в Москві тепер проходять посилені арешти серед дисидентів і оборонців прав людини.

Крім Нєкіпєлова заарештовано членів редакційної

БАТЬКИ! Зв'яжіть замопуду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб забезпечити їм кращу будучність, в нашій громаді у віпному світі нового свідомого члена!

КАТЕРИНИ ВЕРБОВСЬКОЇ з дому МАЙХРОВІЧ

в неділю, 16-го ГРУДНЯ буде відслужена СПЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА в українській католицькій церкві св. ІВАНА ХРИСТИТЕЛЯ в НОРТГЕПТОНІ, ПА.

Тої ж самої неділі, 16 ГРУДНЯ буде відслужена ПАНАХИДА в Українській Католицькій Церкві при 224 4-й вул., по Службі Божій в АЛПЕНТАВНІ, ПА.

18-го ГРУДНЯ в Українській Православній Церкві при Фулerton Авеню буде відслужена ПАНАХИДА по Службі Божій.

Також в польськїм костелі, 16-го ГРУДНЯ буде відслужена ПАНАХИДА по Службі Божій.

Просимо в цей день згадати Покійну в своїх молитвах. ВІЧНА ЇЇ ПАМ'ЯТЬ! МУЖ з дочками і внуками

сл. п.

Братство кол. Вояків 1-ої Української Дивізії УНА Станиця Нью Йорк

ділитися сумною вісткою з усіми Членами Братства, Комбатантами та всім Українським Громадянством, що дня 8-го грудня 1979 року, відійшов у Вічність, член Братства, кол. вояк 1-ої УД УНА

ІНЖ. ЕВГЕН ЧОРНІЙ

ПАНАХИДА — в п'ятницю, 14-го грудня 1979 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Andrett Funeral Home, Inc., 353 Друга Авеню (21-ша вул.), Нью Йорк, Н. Й.

ПОХОРОН — в суботу, 15-го грудня 1979 р. з того ж похоронного заведення о год. 9-й ранку до церкви св. Юра в Нью Йорку, а описі на цвинтар Мт. Гош.

Велимишановий Дружині, Синам і всій Родині складаємо наші глибокі співчуття.

Управа Станиці

Хор ім. Митр. Андрея Шептицького в Нью Йорку
владшове
в неділю, 23 грудня 1979 р., о год. 2-й по пол.
в Аудиторії школи св. Юра в Нью Йорку
215 Схід 6-та вул.
РІЗДВЯНИЙ КОНЦЕРТ
ПРИСВЯЧЕНИЙ НАЙСВІТЛІШІЙ ПАМ'ЯТІ СЛУГИ БОЖОГО МИТРОПОЛИТА
АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО
В ПОШАНУ 35-РІЧЧЯ ЙОГО СМЕРТІ
В ПРОГРАМІ КОНЦЕРТУ:
Святоче слово — о. д-р ВОЛОДИМИР ГАВЛІЧ;
Копилки і шедівки — ХОР ім. Митр. А. ШЕПТИЦЬКОГО під дир. проф. РОМАНА ЛЕВІЦЬКОГО;
Сольові спів — ЗІРКА ДЕРИЦЯ, сопрано і АНДРІЙ ДОБРЯНСЬКИЙ, бас-баритон Метрополітальної Опери;
Акомпанюмент — ДОЗЯ СИГІДА;
Рецитація — РОМА ШУГАН;
Фортепіанове солю — АНДРІЙ БОГАЧЕВСЬКИЙ.
Вступіть 4.00 долари.

ПРОСИМО СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВУ 10 ДОЛ., ЯК
РІЗДВЯНИЙ ДАР
НА КУПНО ПЛОЩІ ПІД БУДОВУ ЦЕРКВИ СВ. АНДРЕЯ ТА МІСІЙНОГО ОСЕРЕДКУ СЛУГИ БОЖОГО МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО НА ОЛИВНІЙ ГОРІ в ЄРУСАЛІМІ
Пожертви прошу висилати чеком на нашу адресу:
Rev. Casimir Roszko
Ecum. Christ Child Center
27/403 Nazareth, Israel
або до банку Barclays Discount Bank LTD, Nazareth.
При цій нагоді
НАША УКРАЇНСЬКА МІСІЙНА СТАНЦІЯ в НАЗАРЕТІ
Бажає всім Жертводавцям
Веселих Свят Різдва Христового та
Щасливого Нового Року 1980.
о. КАЗИМИР РОШКО, настоятель

Товариство св. Софія — Комісія Патріяршого Фонду
повідомляє, що
РІЧНІ НАРАДИ КОМІСІЇ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ
відбудуться
в суботу, 22 грудня 1979 р., о год. 2-й по пол.
в приміщенні Філії УКУ у Філадельфії, ПА.
7911 Whitewood Rd. (Elkins Park), Philadelphia, Pa. 19117
Тел.: (215) 835-1555
Програма нарад включає: фінансовий звіт за 1978 р., інформації про інвестиції та працю Т-ва св. Софія, як також заставу над можливостями посилення і поширення збіркової акції на Патріярший Фонд.
До участі в нарадах усіх Членів, Відпоручників та Збірників Патріяршого Фонду, Патріярхальні Товариства та всіх Велимишанових Жертводавців просить —
УПРАВА ТОВАРИСТВА СВ. СОФІЯ і КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

ЗАПРОШУЄМО ВСІХ ГРОМАДЯНСТВО НА УКРАЇНСЬКУ ТРАДИЦІЙНУ
НОВОРІЧНУ ЗУСТРІЧ
яка відбудеться в просторих бенкетових залах
"Holiday Inn" of Somerville
US Route 22 (East Bound)
31-го грудня 1979 р. Початок о год. 9-й вечора до:
• При звуках оркестри „ТЕМПО“, під кер. І. КОВАЛЯ.
• Вечеря „prime rib“ при столах від 9-10 веч. По вечері холодний і гарячий буфет ПРОТЯГОМ ЦІЛОЇ ЗАВАНИ, включно з шампаном при ЗУСТРІЧІ НОВОГО РОКУ, за вступом 50.00 дол. від пари.
• Проситься ЯКНАЙСКОРІШЕ резервувати столики зі завдатком на 8, 10 і більше осіб і т. д.
Телефони: (201) 526-9500, в українській мові — (201) 526-1866

Українсько-Виховно-Культурний Осередок — на Оселі ім. О. Ольжича

«Не самим хлібом живе людина». Цей вірний цитат із Святого Письма мимоволі приходить на думку, коли лежить перед нами звіт Загальних Зборів, що відбулися 28-го серпня ц. р. на Оселі ім. О. Ольжича в Лігайтоні, Па. Це були збори Виховно-Культурного Осередку, що постав на Оселі ім. О. Ольжича в Лігайтоні 1975 року.

Заким приступимо до генези створення Осередку та його осягів, подамо склад нової Управи, що її вибрано 26-го серпня ц. р. Два кандидати, погодившись поміж собою, що на один рік буде інж. Іван Харамбура, а маестро Олекса Гранат буде його заступником, а на другий рік зовсім навапачки, цебто Олекса Гранат буде головою, а Іван Харамбура заступником. Секретарем, організаційним референтом та координатором обрано по черзі акламіцією мігра Теодія Бак-Бойчука — основника та головного ініціатора Осередку. Касир і далі залишився Петро Кіра. Контрольний комісію очолює Орест Грабик, членами якої є Михайло Хомин та Петро Кравчук.

Прислухаючись звітам із діяльності, прямо дивною стає маленька група ентузіастів, яка, пожертвавши сотні годин дарованої праці зуміла здвигнути з кам'яного полуночного будинку чудову Палату Культури, де містяться бібліотека, архів забезпечені від пожежі кам'яною структурою будинку. І постас питання у кого зродилась та оформилась думка Осередку? Про створення такої установи мріяв мгр Т. Бак-Бойчук ще тоді, коли він був головним ініціатором закупівлі Оселі ім. О. Ольжича. Мгр Т. Бак-Бойчук за страстою для власного підприємства пожертвував безкоштовно біля тисячі годин праці, не жалюючи ні часу, ні автомобіля, ні гроші при закупівлі Оселі. Він, знайшовши місце на Оселі, на чолі із діючим тоді головою Центральної Управи ОДВУ Володимиром Різником, відважился майже без centa у касі ЦУ ОДВУ задаткувати Оселю. І треба було великого бизнесового хисту, щоб роздобути гроші на цю закупівлю та не меншого ентузіазму і організаційного хисту, щоб знайти любительів цієї «Загірної Оселі», щоб тут поплила безкоштовно робота.

Подібно без ніяких фондів, 1975 року постав Культурний Осередок. І знову мгр Теодія Бак-Бойчук виявив її ж самі здібності, виготовив статут, знайшов щедрі дати любительів культури, а при тім — сотні пожертвований годин праці. Так і здвигнено будинок. Основну фахову роботу проводить Олекса Гранат. Він і змобілізував ударну бригаду, до якої увійшли такі особи, як: Петро Кіра, Орест Грабик, Іван Мединський, Іван Попіль, Микола Дністрян, Емілія Гранат, Стефан Мілян, Іван Харамбура і Теодія Бак-Бойчук. Відомо річ, що хоча й були безкоштовні фахівці, то треба... дрібнички «грошей». Але знайшлися жертвовальці, поміж ними д-р Михайло Пап, який пожертвував 250 дол., Микола Дністрян — 250 дол., а Анна Левчук — 175 дол. І так поплили теж сотні, п'ятдесятки і в цей спосіб до 25-го травня 1976 року постав УБК Осередок.

І сьогодні є дім пригожий до праці, є готова і здібна до праці Управа і її великий труд. Бо ось перед нами витяг із звіту Осередку:

«Наші основні цілі та завдання», а вони є: — обслуговувати нашим духовним та культурним дорібком високі школи, виховні інституції, наші церкви, і де лиш цього буде потрібно, головню на теренах найстаршого українського поселення, коліски нашого церковного, братського і громадського і громадсько-культурного життя; — наша бібліотека, поза нормальною функцією, організуватиме мандрівні матеріали та віддаватиме до послуг тим, що цього вимагатимуть; — ми в силу реальних можливостей намагатимемося розробувати завдання, котрі розробував сл. п. Олег Ольжич для визвольного руху нашого народу; — наш архів зберігатиме матеріали та документи, котрі будуть віддані нам заінтересованими інституціями та особами під опіку.

А тому, що це справа нас усіх без огляду на наше зрізніжжування, вітаємо Ваших співгражданів та шире дякуємо за Ваш дар: а) в книжках та журналах, б) в архівних матеріалах, в) в грошовій пожертві. У звіті Управи знаходимо ще й таку постанову: «В пошани одиниці одного працюючого та моїм Богу, щоб історичні стримлилися нашої нації вивершилися».

Думаю, що спроба проводити це планування — це кончений обов'язок кожної свідомої української людини, зокрема поза межами Батьківщини. Бож Управі Осередку відомо скільки цінного культурного дорібку викладають на сміття люди малосвідомі або байдужі до нашої культури, щоб вичистити поліції, чи стріхи із матеріалів, що за тяжко зароблені гроші купували та спроваджували давні мешканці, які жили любов'ю до далескої України. А ми з усією певністю можемо ствердити, що крім розваги, на Оселі гості та українська спільнота одержує духову поживу.

Сьогодні Управа, маючи закінчений задум упорядкування приміщення, всіми можливими заходами, старастись заповнити той будинок книжками, журналами та архівами. Ряд зібраних матеріалів згодиться упорядкувати та скатологувати д-р Зеном Ніжківським; допомагати йому згодиться пані: Анна Зуб, Ірена Гнатюк та Емілія Гранат.

З власного досвіду знаю, що велика кількість унікальних видань зовсім для нас втрачені з цієї причини, що до цих справ люди ставляться не уважно. Зокрема матеріали з наших змагань за Батьківщину в нашому сторіччі.

Коліс і сьогодні навіть черепок із горшка знайденого на наших землях відрадило плівке до ворожих скарбниць, а вже що й говорити про розкопки могил, чи курганів, де крім мечів, списів знаходять золоті ретязі, ковані згради, та інші праісторичні знахідки, що вартують у світі тисячі грошей, а для нашої історії ні немає цін. Та не тільки в розкопках справа, а в питанні як рятувати наші історичні кингари, бібліотеки та архіви, що їх ворог палить таки на очі. Добре подумаймо. Ми тут можемо зарадити тому, коли ціла громада візьметься за справу охорони наших історичних знахідок, навіть тут поза межами нашої Батьківщини, бож тоді зробимо величезну прислугу для цього, що має назву «Жива Україна».

Іван Харамбура

Раїса Мороз у Чикаго

Раїса Мороз відвідала Чикаго в дні 12-14-го жовтня ц. р. на запрошення Сестрицтва Покрова Пресвятої Богородиці при парафії св. Володимира і Ольги. Однією із ділянок праці Сестрицтва є допомога українським політичним в'язням та їхнім родинам, що було головною причиною цього запрошення. Довголітній досвід відданості і наполегливості активності у справі Валентина Мороза визначив Раїсу Мороз свого роду експертом у ділянці допомоги дисидентам.

До Чикаго прибула Раїса Мороз із сином Валентином увечері в п'ятницю, 12-го жовтня. Цього ж вечора вона мала зустріч із головною Сестрицтва Сузанною Казанівською, та тими членами управи, які головню займаються придбанням фондів на допомогу політичним в'язням, а це: Зеня Бігун, Оріс Гарасовська, Ляля Савин, Рома Яхторович та інші.

У суботу, Раїса Мороз із сином відвідала школу українства — православну при соборі св. Володимира, де її привітали о. настоятель Ф. Білецький та директор школи Леся Колман, і школу т-ва «Рідна Школа», де їх вітав директор Юрій Гасцький. В обидвох школах зустріч була тільки з учнями вищих класів, які залюбки скеровували питання до Валентина мол.: «У якій мові проходить навчання в Україні? Скільки предметів треба брати в середній школі? Чи можна вибрати предмет? Чи заважає він різницю між українською мовою на Україні і в Америці? Як там вчать історію України? Яку музику там люблять молоді?» і т. п.

Спонтанна реакція на відповіді Валентина та його матері вказала на те, що нашу молоддь можна захищати українськими проблемами. Вони з увагою прислуховувалися до слів Раїси Мороз про те, як важливо і потрібно зберігати українську мову, бо якраз через мову проходить русифікація України. Саме тепер українська мова стає шораз більше загроженою в Україні, коли вже є плани ввести російську мову в садочках і в передшкільні. Сподію, у якій Раїса Мороз висловлювала учням мовну політику в Україні, вказує на її надзвичайний педагогічний талант і фаховість.

Опісля, щоб познайомити гостю з українським Чикаго, члени управи Сестрицтва відвідали з нею декілька українських установ. В банку «Певність» Раїса Мороз вітав адвокат Ю. Куліс, президент цієї установи, який у прийнятій товариській розмові, з одного боку хотів представити гості ролю банку в українській громаді, а з другого, почути дещо від неї про сучасний стан на Україні. Рівнож д-р Р. Мишич у кооперативній касі «Самопоміч», який разом з д-ром О. Плешкевичем, Роксоланою Гарасимів та іншими членами Управи вітав Раїсу Мороз, у своєму слові підкреслював важливість фінансових установ для нашої громади та громадське заангажування цієї установи. На питання Раїси Мороз відповідала ясно, конкретно.

Пані Раїса і її син не мали змоги відвідати всі українські установи в такому короткому часі, але й не можна було проминути таку незвичайну не лише для Чикаго, але і для всієї української громади в Америці, установу, як Український Інститут Модерного Мистецтва. На Раїсу Мороз він видимо справив дуже добре враження, зокрема тому, що мистецькі твори, за її словами, «такі подібні до тих, які творять приватно мистці в Україні», але не можуть їх виставляти». В інституті Раїсу Мороз привітали д-р Олег Коверко та меценат інституту д-р Ахіль Хрептовський з дружиною й інші члени дирекції.

Саме того дня в Чикаго відбувалися студійні дні Союзу Католицьких Братств і Сестрицтв Америки, на яких були і позамісцеві делегати. Раїса Мороз була гостем на братському полуденку.

Головний виступ Раїси Мороз відбувся в суботу, ввечері, 13-го жовтня в аудиторії собору св. Володимира і Ольги. Тут вона, після короткої мистецької програми, яку влаштували парафіяльні ансамблі, вголос читала доповідь на тему: «Положення родин українських політичних в'язнів». Тому що п-і Раїса особисто знає багатьох членів родин у в'язнях, вона могла живо представити їхню положення та висловитися про можливість допомоги, що її люди у вільному світі можуть їм подати.

Особливо цікавою була розповідь про її власний досвід, про її подорожі в в'язні, про її подорожі в Москві по чероз російських дисидентів із закордонними кореспондентами. Вона згадувала про остракізм в колі знайомих, що є зрозумілим, хоч і дуже болісним, в совєтських умовах, після арешту чоловіка, говорила про в'язні підтримки з боку багатьох дисидентів і недисидентів, включно з матеріальною, у тому із-за кордону.

Питань до Раїси звернено було багато і вони були найрізноманітніші. Питались про становище релігії в Україні, про русифікацію, мову. У відповідях Раїси відзеркалювалася ширість об'єктивності та інтелігенція.

У неділю, 14-го жовтня ц. р. Раїсу Мороз запрошено на сніданок до Сестрицтва св. Ольги при православному соборі св. Володимира, де її тепло привітали пані-матка Білецька та багато інших парафіанів. У своїй короткій відповіді п-і Раїса слушно зазначила, що в сьогоднішній Україні не робиться різниці між українськими православними і католиками, але між віруючими і не-віруючими. Пані Раїса Мороз також брала участь в Літургії у катедральному соборі. Наступив надзвичайно зворушливий момент, коли пані Раїсу Мороз привітав професор о. протопресвітер Ф. Білецький від православної громади, а в той час хор проспівав кантату Почаївської Божої Матері.

Опісля Раїса Мороз була гостем на пражинному обіді в соборі св. Володимира і Ольги, де її привітали близько 500 учасників і вона коротко відповідала зібраним присутнім.

Валентин, мол., під час його перебування в Чикаго був гостем Братства Молоді св. Бориса і Гліба. Він здобув собі прихильність в колі своїх ровесників та навізав з ними товариські взаємини. Його новим чикагським друзям імпонували безпосередність і скромність Валентина. Такими ж прикметами його мати здобула собі чикагську громаду. Обидвоє — мати і син — залишили найкраще враження серед тих, які мали з ними змогу ближче зустрітись чи прислухуватись до їхніх приватних розмов чи публічних виступів.

Д. М.

У суботу, 29-го вересня ц. р., прийнявши Найсвятішу Тайну, помер на 91-му році життя в Ірвінгтонському шпиталі один з подвижників Української Православної Церкви, добрий християнин і щедрий жертводавець на її потреби, св. п. професор Іван Матвійович Гончаренко.

Св. п. І. Гончаренко народився 1888 року в селі Лашенки на Полтавщині в родині заможного козака Матвія Гончаренка. В 1911 році проф. Гончаренко закінчив Придлуцьку учительську семінарію і став вчителем однієї із шкіл на Полтавщині. В 1914 році царський уряд покликав його до армії. З приходом революції св. п. проф. Гончаренко вступав до Армії Української Народної Республіки, що її очолював св. п. Головний Отаман Симон Петлюра. В 1919 році продовжував свою науку у Кам'янець-Подільському університеті, який в той час очолював колишній Митрополит Канади Ларіон. Вищу школу він закінчив в Києві, де набував звання професора.

Проф. І. Гончаренко був доброю людиною. Дуже любив свою церкву св. Вознесіння у Мейплвуді, Н. Дж. до якої він належав і не любив та старався поагандувати всі справи, які сприяли будь-яким непорозумінням чи сваркам. Любив він теж прислухуватись своїй церковній громаді: виступами на святах, прийняттях і т. п. Він не раз пригадував людям про свої українські звичаї, зокрема Великодні і Різдвяні та закликав присутніх до їхнього пошанування.

Будучи безпосереднім учасником трагічних боїв під Крутами, де він був в чині сотника, він не одразу в своїй парадії давав доповідь про що подію, яку висвітлював в правдивому його перебігу.

Та не тільки в боях під Крутами св. п. проф. Гончаренко брав участь, він брав участь у багатьох боях за свою вірну Україну, яку він безмежно любив та про її красу неодноразово пригадував молодому поколінню, до якого він був прив'язаний та брав активну участь у його вихованні. Він був надихником і ідеологом Молодечої Організації ОДУМ, де видав не одну книжку чи брошуру на тему її виховання.

Був в своїй час інспектором українських шкіл при Консисторії Української Православної Церкви в Америці.

Був науковцем і педагогом. Ним написано не одну книжку здебільше на тему виховання української молоді в релігійному і патріотично-національному дусі.

У боях за Вірну Соборну Україну був неодноразово нагороджений різними військовими почесними медалами і орденами, які можна було бачити у нього на грудях під час панакхиди, яка відбувалася за участю

Пам'яті проф. Івана Гончаренка

У суботу, 29-го вересня ц. р., прийнявши Найсвятішу Тайну, помер на 91-му році життя в Ірвінгтонському шпиталі один з подвижників Української Православної Церкви, добрий християнин і щедрий жертводавець на її потреби, св. п. професор Іван Матвійович Гончаренко.

Св. п. І. Гончаренко народився 1888 року в селі Лашенки на Полтавщині в родині заможного козака Матвія Гончаренка. В 1911 році проф. Гончаренко закінчив Придлуцьку учительську семінарію і став вчителем однієї із шкіл на Полтавщині. В 1914 році царський уряд покликав його до армії. З приходом революції св. п. проф. Гончаренко вступав до Армії Української Народної Республіки, що її очолював св. п. Головний Отаман Симон Петлюра. В 1919 році продовжував свою науку у Кам'янець-Подільському університеті, який в той час очолював колишній Митрополит Канади Ларіон. Вищу школу він закінчив в Києві, де набував звання професора.

Проф. І. Гончаренко був доброю людиною. Дуже любив свою церкву св. Вознесіння у Мейплвуді, Н. Дж. до якої він належав і не любив та старався поагандувати всі справи, які сприяли будь-яким непорозумінням чи сваркам. Любив він теж прислухуватись своїй церковній громаді: виступами на святах, прийняттях і т. п. Він не раз пригадував людям про свої українські звичаї, зокрема Великодні і Різдвяні та закликав присутніх до їхнього пошанування.

Будучи безпосереднім учасником трагічних боїв під Крутами, де він був в чині сотника, він не одразу в своїй парадії давав доповідь про що подію, яку висвітлював в правдивому його перебігу.

Та не тільки в боях під Крутами св. п. проф. Гончаренко брав участь, він брав участь у багатьох боях за свою вірну Україну, яку він безмежно любив та про її красу неодноразово пригадував молодому поколінню, до якого він був прив'язаний та брав активну участь у його вихованні. Він був надихником і ідеологом Молодечої Організації ОДУМ, де видав не одну книжку чи брошуру на тему її виховання.

Був в своїй час інспектором українських шкіл при Консисторії Української Православної Церкви в Америці.

Був науковцем і педагогом. Ним написано не одну книжку здебільше на тему виховання української молоді в релігійному і патріотично-національному дусі.

У боях за Вірну Соборну Україну був неодноразово нагороджений різними військовими почесними медалами і орденами, які можна було бачити у нього на грудях під час панакхиди, яка відбувалася за участю

великої кількості українського громадянства та яку відслужив настоятель церкви св. Вознесіння м. Мейплвуд, Н. Дж., о. Іван Наконечний в співдружності настоятеля церкви св. Миколая в Гемонді, Індіана о. Ів. Шерби. Співав церковний хор під кер. диригента Л. Харченка. Тоді ж вголосив прощальне слово над його труною п. К. Степовий.

Дуже любив церковний хор і дбав за нього. Хоча вже у поважному віці, він переводив збірники для його покращання, дуже шануючи його співаків.

Був добрим другом і приятелем для кожного. Люболю, хто звертався до нього, ввічливо давав належні відповіді і поради. Довгий час був учителем школи при парафії і вчителем Школи Уніфікації. В школі, як психолог, вмів підійти до кожного учня і всі його любив.

Особі проф. І. Гончаренка парафія Святого Вознесіння в Мейплвуді понесла велику втрату і ледве чи можна буде її замінити. Більш оортає серце, коли згадуєш, що його вже немає серед нас, серед нашої парафії, серед українського суспільства.

Похорон св. п. проф. І. Гончаренка відбувся 2-го жовтня ц. р. на українському Православному цвинтарі св. Андрія в Бавнд Брук. Серед присутніх на трізниці було зібрано замість квітів на могилу Покійного 245 дол.

Залишив у великому смутку дружину Степаниду, сина Аркадія з дружиною Марією, дружини покійного сина Андрія-Нонну, внучки — Галину, Юрія, Степана і Тада та брата Аверкія, племянника Юрія з дружиною Марією і племянницю з дітьми Нестором і Зіркою.

К. Степовий

ВИСТАВКА ПЕТРА МЕГИКА В ОМУА

Ню Йорк, Н. Й. — У неділю, 16-го грудня ц. р., о. год. 1-й по полудні тут в Галерії Об'єднання Мистців України в Америці при 136 2-га свенно відбудеться відкриття ювілейної виставки образів Петра Мегика з нагоди 80-річчя мистця. Виставка буде тривати до 30-го грудня ц. р. і її можна буде оглядати кожного дня від год. 6-8, а в суботі й неділі від 1-8 ввечерю. Окремим запрошень ОМУА не висилася.

ЩЕ НЕВЕЛИКИЙ ЗАПАС ПРАЦІ

бл. п. проф. Миколи Чубатого: ІСТОРІЯ ХРИСТИАНСТВА НА РУСИ-УКРАЇНІ

Том I — 15 дол. • Том II — 10 дол.
Разом обидва томи 25 дол. з пересипкою.
Замовляти: ARKA BOOKSTORE
48 East 7th Street • New York, N.Y. 10003 • Tel.: GR 3-3550

„ПРАВОПИСНИЙ СЛОВНИК

УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ»
за редакцією Я. Б. Рудницького і К. Т. Черкевича, близько 65.000 слів, 800 ст. друку, тверда обкла, ціна \$18.00 в Канаді \$20.00.

СЛОВНИК опрацьовано за «Харківським» правописом і на основі Словників Гр. Голоскевича, О. Ізюмова. СЛОВНИК призначений для учнів, студентів, учителів, духовенства, письменників, журналістів, інженерів, лікарів і всіх, хто вивчає українську мову. Пожертви можна відрахувати від податку.

RESEARCH SOCIETY FOR UKRAINIAN TERMINOLOGY, Inc.
c/o N. Hawrylo, Attorney at Law
34 East 7th Street • New York, N.Y. 10003

REAL ESTATE

НЕРУХОМЕ МАЙНО В ФЛОРІДІ

Стейт Флориди — найпривабливіше місце для постійного життя з всіх Стейтів Америки й Канади. Чому? Тут — чудовий клімат, дешевше прожиття, низькі податки, дешевизна енергії, великі можливості для підприємців і солідна перспектива потенційного розвитку.

Подзвоніть нам і Ви будете забезпечені повними інформаціями, як стати власником садиби в прекрасній Порт Шарлетт чи Норт Порт, які розположені на західному побережжі Флориди в хвилинах їзди від спокійних вод Мексиканської затоки.

Приєднуйтеся до великої української громади, хто вже насолоджується теплим підсонням в цих околищах. Ціна садиб — від \$5,700.00, заведаток лише 10%. Великий вибір вигідних будинків та кондомініумів також є до набути. Ви не перед тим, нічим не є зобов'язані, лише зважте факти і зробіть власне рішення.

Ласкаво просимо Вас звертатися в цій справі до РОМАНА та КАТЕРИНИ СПІПАЧУК — власників

SAE KAE INTERNATIONAL REAL ESTATE, Inc.

Щоденно від 10-ї год. до 5-ї год. веч. Тел.: (215) 245-7800
В свята, вікondi та інші години тел.: (215) 869-8186

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ДЮСЯ ГОМУЛА, членка УНС Відділ 257 ім. Івана Гедика в Лос Анджелес, Кал., померла 18 вересня 1979 р. на 67-му р. життя. Нар. 1912 р. в Україні; членка УНС з 1959 р. Залишила у спадку мужа Осесла, сина Юрія, доньку Нілу, 3 внучки та близьку і дальню родину в Україні. Похорон відбувся 20 вересня 1979 р. на цвинтарі Елмвуд, Чикаго, Ілл.

Вічна Память!
Петро Сильчак, скар.

ЕВГЕНІЯ ВОДНА, членка УНС Відділ 163 ім. Л. Мінцуги у Філадельфії, Па., померла 20 вересня 1979 р. на 59-му році життя. Нар. 1920 р. в Новоселках в Сімока, в Україні; членка УНС стала у 1957 р. Залишила у спадку мужа Мірона, сина Олега з дружиною та близьку і дальню родину в Америці і в Україні. Похорон відбувся 3 жовтня 1979 р. на цвинтарі Глен Спей, Н. Й.

Вічна Память!
Секретар

І В А Н САРЧИНСЬКИЙ, член УНС Відділ 45 Т-ва Люболю у Філадельфії, Па., помер 4 жовтня 1979 р. на 83-му р. життя. Нар. 1896 р. в Україні; членом УНС став 1918 р. Залишив у спадку сестру з дітьми. Похорон відбувся 8 жовтня 1979 р. на укр. кат. цвинтарі св. Марії в Авінгтон Тап, Монг Ко, Па.

Вічна Память!
Микола Пришляк, скар.

ЗБОРИ

ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ

16-ГО ГРУДНЯ 1979 Р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Ів. Христелія 78-й Відділ, о. год. 1-й по пол. в укр. кат. школі при Сенфорд і Айр вул. Простіться чл. прибути і відрізати заплігні акладки. — Б. Боярський, предс. Т. Клебан, кас., Ю. Демчук, фін. скар.

Уагал Члени 342-го Відділу УНС в Картерет, Н. Дж. З уваги на те, що помер секретар 342-го Відділу бл. п. о. Петро Мелех, обов'язки секретаря виконує аж до Загальних Зборів Відділу п-і Ірина Мелех. Загальні Збори Відділу відбуваються в неділю, 20-го січня 1980 р., о. год. 1-й по пол. в залі української православної церкви св. Дмитрія в Картерет, Н. Дж.

УКРАЇНСЬКА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ
48 East 7th St.
Tel. GR 3-3550, New York, 10003
КЕРАМІКА, ОБІДОВІ
КОМПЛЕТИ (сервіси),
чудові збори, дешево в АРЦН.

Бучач і Бучачиння

Історично-мемуарний збірник
Книжка у твердій корівці
оборотно із золотими буквами
робота мистця ГЕОРГА ГНІЗ-
ДОВСЬКОГО. 943 сторінок з
малюнк.

Ціна \$25.00 + \$1.00 пересилки.
СВОВОДА
39 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

PIZNE

МАШИНКИ ДО ПИСАННЯ

Українські, англійські та інших мов. Великий вибір безпровідних машинок, виготовлених у мебелі. Напиши, аплізування.

J. SACHS
119 W. 23rd St., New York, N.Y. 10011
(betw. 6 & 7th Aves.) (212) 243-0086

Відкрито щоденно до 6:30 веч.,
в суботу до 5:30 по пол.

HELP WANTED

МЕХАНІК

1-класний, до вантажних авт.,
мусить мати свої власні прилади та говорити дещо по-англійськи. Добра платня, постійна праця.

ROSEDALE CARTING CORP.
9614 Ditmas Ave., Brooklyn, N.Y.
(212) 485-3500

ДО ВИНАЙМУ

</